

ΨΥΧΟΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΟΜΟΡΦΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Social sciences		
ΤΜΗΜΑ	Psychology		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Under-graduate		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψ 3608	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Optional
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Psychosomatic and somatoform disorders		
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Antonios Poullos		
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	Adjunct professor, Clinical psychologist MSc PhD		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	3	4	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Sector of clinical psychology		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	No		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Greek		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Yes (personal study and written assignment)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/login/index.php (log-in needed)		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

This module aims to facilitate students' awareness of psychosomatic symptoms and their symbolism, somatoform disorders and conversion phenomena. Furthermore, the module aims to clarify the differentiation between psychosomatic and somatoform disorders. The primary theoretical approach is psychoanalytic/psychodynamic, though other related approaches are also discussed.

Specifically, Freud's initial observations regarding conversion phenomena and his statements on the connection between the psychic and the physical will be presented. Then, the early theories on the psychosomatic will be examined and contrasted to the contemporary approach of the biopsychosocial health and illness model, as well as the fundamentals of health psychology.

The next section of the module will familiarize students with the diagnostic criteria, the causality and the differential diagnosis of somatoform disorders, as well as the fundamental contemporary approaches of psychoanalytic psychosomatics.

That will be followed by lectures focusing on specific clinical issues such as child psychosomatics, trauma, stress and grief, as well as fields related to the biopsychosocial approach of physical health issues which are closely related to the social, such as HIV and addiction.

Lastly, examples of empirical research based on the psychosomatics and the approach towards somatoform and psychosomatic disorders in therapy will be presented.

The module will take the form of lectures, where conversation within the student group, critical thinking and reflection are encouraged. The theoretical part will be systematically

framed by the presentation of research and clinical examples, which will also be used to practice differential diagnosis and case formulation.

At the end of the module, students should be able to:

- Express knowledge on psychosomatic symptoms and basic theoretical approaches thereto with a more in-depth understanding of the psychoanalytic/psychodynamic approach.
- Discern between psychosomatic and conversion symptoms.
- Comprehend the classification of somatoform disorders (according to the DSM), their specific characteristics and elements of basic differential diagnosis from other disorders (such as personality disorders).
- Comprehend the multiple factors of physical and somatoform disorders, as well as the therapeutic interventions used to address them.

Additionally, regarding a wider scope of outcomes, the aim of this module is for students to:

- Grasp the importance of intersectional and biopsychosocial approach to health, sickness and psychological phenomena in general.
- Critically and creatively reflect on the theories discussed.
- Connect theoretical knowledge to research planning, therapeutic intervention and clinical application.

Γενικές Ικανότητες

- Investigation, analysis and synthesis of data and information.
- Autonomous study.
- Critical thinking and self-reflection.
- Promoting free, creative and inductive thinking.
- Προαγωγή διαλόγου στην ολομέλεια.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Psychosomatics; Definitions, terms, and the connection of “psyche” and body.
- The birth of the contemporary investigation of the body-psyche connection; Studies in hysteria and introduction to psychoanalytic meta-psychology.
- Psychosomatic medicine, health psychology and the biopsychosocial model.
- Trauma and stress.
- Somatoform disorders: diagnostic criteria, causality and therapeutic approaches.
- Contemporary psychoanalytic psychosomatics; the importance of symbolic function and affect regulation.
- Approaches of deficit: the Parisian Psychosomatics School.
- Approaches of conflict and fantasy; McDougall, Krystal, British School and Lacanian Orientation.

- Psychosomatics of infancy and childhood.
- Body, gendered body, discrimination and society: the example of HIV.
- Addiction and substance abuse as psychosomatic conditions.
- Research in psychosomatics.
- Therapeutic interventions of the body; behavioral medicine, psychoanalysis and psychoanalytic psychotherapies.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	In vivo.		
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	Use of multimedia and technical support. Support through the utilization of UoC e-learn online platform.		
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	ECTS μονάδες
	Lectures	39	1.56
	Study for final exams	60	2.4
	Participation in the exams	2	0.08
	Course total	101	4.04
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	<p>Exams are held in Greek. For Erasmus students in English.</p> <p>Final exams may include:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Open questions - Multiple choice and/or right-wrong questions. <p>Assessment criteria are presented during the first lecture and are presented on the online blog of the course.</p>		

5. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Aisenstein, M. & Smadja, C. (επ. εκδ.) (2006). *Ψυχαναλυτική Ψυχοσωματική: θεμελιώδη κείμενα της ψυχοσωματικής σχολής του Παρισιού* (Δ. Τσαρμακλή μετ.). Αθήνα: Καστανιώτης.
- Αναγνωστόπουλος, Φ. & Καραδήμας, Ε. (επ. εκδ.) (2008). *Υγεία και ασθένεια: ψυχολογικές διεργασίες*. Αθήνα: Λιβάνης.
- Breuer, J. & Freud, S. (1891). Studies on hysteria. In J. Strachey (Ed. & Trans.), *The standard edition of the complete psychological works of Sigmund Freud* (Vol. 2). London: Hogarth Press.
- Bronstein, C. (2011). On psychosomatics: the search for meaning. *International Journal of Psychoanalysis*, 92, 173 – 195.

- Γκοτζαμάνης, Κ. (επ. εκδ.) (2015). *Διαγνωστικά κριτήρια από το DSM-5 TM*. Αθήνα: Ιατρικές Εκδόσεις Λίτσας.
- DiMatteo, M. R. & Martin, L. R. (2006). *Εισαγωγή στην ψυχολογία της υγείας*. Φ. Αναγνωστόπουλος, Γ. Ποταμιάνος (Επ. Εκδ.). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Dolto, F. (2003). *Η ασυνείδητη εικόνα του σώματος* (Ε. Κούκη μετ.). Αθήνα: Εστία (πρωτότυπη έκδοση 1984).
- Duberstein, P.R. & Masling, M. (eds) (2007). *Ψυχοδυναμικές προοπτικές στην αρρώστια και στην υγεία* (Κ. Χατήρα επ. εκδ.). Αθήνα: Τυπωθήτω – Δάρδανος (πρωτότυπη έκδοση 2000).
- Fischbein, J. E. (2011). Psychosomatics: a current overview. *International Journal of Psychoanalysis*, 92, 197 – 219.
- Freud, S. (2017). *Μια σύνοψη της ψυχανάλυσης* (Δ. Παναγιωτοπούλου μετ.). Αθήνα: Πλέθρον (πρωτότυπη έκδοση 1938).
- Καραδήμας, Ε. (2005). *Ψυχολογία της υγείας: Θεωρία και κλινική πράξη*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δάρδανος.
- Krystal, H. (1988). *Integration and Self-Healing*. USA: The Analytic Press.
- McDougall, J. (1989). *Theatres of the body: A psychoanalytic approach to psychosomatic illness*. London: Free Association Books.
- McDougall, J. & Coen, S. J. (2000). Affect, somatisation and symbolisation. *International Journal of Psychoanalysis*, 81, 159 – 161.
- McDougall, J. (2001). Ψυχική οικονομία στις καταστάσεις εξάρτησης. *Εκ των υστέρων*, 5, 11 – 29.
- Olievenstein, C. (2004). *Το μη-λεχθέν των συναισθημάτων* (Μ. Παραδέλη μετ.). Αθήνα: Κέδρος (πρωτότυπη έκδοση 1987).
- Πούλιος, Α. (2018). Υστορίες οροθετικότητας: το σώμα ως φραγμός στην εισβολή του σύγχρονου κοινωνικού Άλλου. Στο Λ. Κανελλοπούλου (επ) *Η υποκειμενικότητα σε δοκιμασία στο σύγχρονο κοινωνικό δεσμό* (σελ. 104 – 128). Αθήνα: Πεδίο.
- Πούλιος, Α. (2020). Σεξουαλικότητα και HIV: Gay και Κοινωνικά Μεταδιδόμενα Νοσήματα. Στο Ν. Παπαθανασίου & Ε.-Ο. Χρηστίδη (επ εκδ) *Συμπερίληψη και ανθεκτικότητα: Βασικές αρχές ψυχοκοινωνικής στήριξης σε θέματα σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας, έκφρασης και χαρακτηριστικών φύλου* (σελ. 342 – 376). Αθήνα : Gutenberg.
- Πούλιος Α. (2020). Ψυχολογικά και σωματικά συμπτώματα, συμβολική λειτουργία και ρύθμιση του συναισθήματος σε ασθενείς με σκλήρυνση κατά πλάκας. Αθήνα: Α δημοσίευτη διδακτορική διατριβή.
- Smadja, C. (2009). *Ψυχοσωματικά παράδοξα*, Σ. Λεωνίδα (μετ.). Αθήνα: Εκδόσεις Μετά (πρωτότυπη έκδοση 2001).
- Smadja, C. (2011). Psychoanalytic psychosomatics. *International Journal of Psychoanalysis*, 92, 221 – 230.
- Taylor, G. J. (1999). *Ψυχοσωματική ιατρική και σύγχρονη ψυχανάλυση*, Κ. Ζερβός (μετ.). Αθήνα: Καστανιώτης (πρωτότυπη έκδοση 1987).
- Taylor, G. (2010). Symbolism, symbolization and trauma in psychosomatic economy. In M. Aisenstein & E. Rappaport de Aisemberg (eds) *Psychosomatics today: A*

psychoanalytic perspective (pp.181 – 199). International Psychoanalytic Association.

- Taylor, G. J. & Bagby, R. M. (2013). Psychoanalysis and empirical research: the example of Alexithymia. *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 61, 99 – 133.
- Tibon, S., Weinberger, Y., Handelzalts, J. E. & Porcelli, P. (2005). Construct validity of the Rorschach Reality-Fantasy Scale in alexithymia. *Psychoanalytic Psychology*, 22 (4), 508 – 523.
- Χριστοπούλου, Α. (2021). Εισαγωγή στην ψυχοπαθολογία του ενήλικα: αναθεωρημένη έκδοση. Αθήνα: Τόπος.
- Zepf, S. (2014). Thoughts about psychosomatic symptom formation. *The Scandinavian Psychoanalytic Review*, 1, 36 – 47.